

БЪЛГАРСКИ

2012 11

С Янтра на Фолклориада

Първи семинар за учители зад граница

Десет години (Фелшождолца)

Как да ни приемат в добър университет?

Вестник на
българите в Унгария

A magyarországi
bolgárok kétnyelvű
havilapja
www.bolgarok.hu

ВЕСТНИКЪТ НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

С Янтра на Фолклориада Корея 2012

Първите две седмици от октомври танцов състав „Янтра“ взе участие във Фолклориада 2012, която тази година се проведе за четвърти път в град Ансеонг, Корея. Българските младежи от Будапеща представиха България на тази световна олимпиада на фолклора, вървяха под надписа „България“ на корейски език. Пътуването и ежедневните 2-3 концерта поставиха на изпитание издръжливостта на танцьорите, но в същото време им дадоха възможност да се запознаят с една далечна култура и менталитет, да завържат познанства и контакти с хора от различни краища на света. За участието на танцов състав „Янтра“ на Фолклориадата в Корея ни разказа ръководителят на състава Данчо Мусев.

За втори път Ви канят от ЦИОФФ-България за участие в такъв престижен международен фестивал. Този път интересното е, че участието на танцов състав „Янтра“ направи впечатление, за нея писа българският вестник в Чикаго, а оттам новината обходи българските общности по света.

Емоциите все още се наместват и търсят местото си. Преживяванията бяха много и разнообразни. Бяхме 18 дни далеч от дома, при изключително натоварена програма с 2-3 концерта на ден. Смятам, че с това участие достигнахме с „Янтра“ най-големия си успех. Едва ли има по-авторитетна изява в областта на фолклора от Фолклориадата на ЦИОФФ, която се нарича още „фолклорна олимпиада“. И танцов състав „Янтра“ представлява България като представителен ансамбъл на ЦИОФФ.

Как се чувствате сред разнообразието от фолклорни изпълнители от цял свят?

Участваха ансамбли от 44 държави, по своя размер може да бъде сравнен с фестивала в Палма де Майорка. Трудно е да се достигне до такива фестивали. Затова е много ценно, че сме членове на ЦИОФФ, а и финансово можем да си позво-

лим участието. Имаше участници от всички краища на планетата – от Таити до Финландия, от цяла Европа, от Латинска и Северна Америка, от много азиатски държави. Изградихме добри връзки с Колумбия, с Тайван (или както сега се нарича на китайски – Тайпе), с Таити, с Малайзия, Индонезия. От страна на Колумбия и Таити дори ни беше от-

A Jantrával a Folkloriádán

Október első két hetében a Jantra Néptáncgyűttes részt vett a 2012. évi Folkloriádán, amelyet idén negyedik alkalommal rendeztek meg a dél-koreai Anseong városában. A magyarországi bolgár fiatalok Bulgáriát képviselték ezen az eseményen. Az utazás és a napi 2-3 fellépés alaposan próbára tette a táncosok kitartását, de ugyanakkor arra is lehetőségük nyílt, hogy megismerkedjenek egy távoli kultúrával és mentalitással, és ismereteket kössenek a világ különböző részeiből érkezett emberekkel. A Jantra táncgyűttes koreai útjáról dr. Muszev Dancso, a tánc csoport vezetője számolt be a Bolgár Híreknek.

Második alkalommal hívta meg Önöket a CIOFF bolgár szekciója, hogy Bulgáriát képviseljék egy tekintélyes nemzetközi fesztiválon. Ez alkalommal azonban a Jantra táncgyűttes részvétele a Folkloriádán visszhangot váltott ki, írt róla a chicagói bolgár újság, és onnan a hír bejárta a határon túli bolgár közösségeket.

Az érzelmek még mindig kavarnak bennünk, rengeteg élményünk volt. 18 napig távol voltunk az otthonunktól, nagyon megterhelő programmal, napi 2-3 fellépéssel. Úgy vélem, hogy ezzel a vendég szerepléssel a Jantra az eddigi legnagyobb sikerét érte el, mivel nem hiszem, hogy lenne rangosabb rendezvény a folklór területén a

CIOFF Folkloriádájánál, amelyet folklórolimpiának is neveznek. És a Jantra táncgyűttes ezen képviselhette Bulgáriát a CIOFF minősített táncgyűtteseiként.

Hogy érezték magukat világ különböző tájairól érkező fellépők között?

44 ország együttesei vettek részt, méretében a Palma de Mallorca-i fesztiválhoz lehet hasonlítani. Nehéz eljutni ilyen fesztiválokra, ezért is nagyon nagy a jelentősége annak, hogy a CIOFF tagjai lehetünk, és persze az is, hogy anyagilag is megengedhetjük magunknak a részvételt. A földkerekség minden tájáról voltak résztvevők – Tahititól Finnorszáig, egész Európából, Dél- és Észak-Amerikából és

правена покана за участие, макар че и на тях им казах в кръга на шегата, че е за предпочитане следващият фестивал да е в Горна Оряховица, например.

Добре е да се участва на такива мащабни мероприятия, защото – както и в политиката – тези кръгове са тесни: ако си в играта, тогава ти се отварят нови врати и възможности, ако не си – в днешни дни е почти невъзможно, днес по света се провеждат много малко такива фестивали, където ти поемат всички разноски. Едва ли ние сме най-добрият български ансамбъл, но ние бяхме българският ансамбъл, който участваше на Фолклориадата и всички организатори ни ни опознаха. Разбира се, участието ни – изпълнения, носии,

sok ázsiai országból. Jó kapcsolatot építettünk ki a kolumbiai-akkal, a taiwaniakkal (vagy ahogy most kínaiul nevezik őket: a tai-peiekkal), a tahitiakkal, a malaysiaiakkal és az indonézekkel. A kolumbiaiak és a tahitiak meg is hívtak minket a saját fesztiváljukra, bár viccesen azt mondtam nekik, hogy jobb lenne, ha a következő fesztivál inkább például Gorna Orjahovicában lenne.

Jó részt venni ilyen nagy volumenű rendezvényeken, mert – ugyanúgy, ahogy a politikában – ezek szűk körök: ha a játék részese vagy, megnyílnak előtted újabb ajtók és lehetőségek is, de ha nem vagy, akkor manapság szinte lehetetlen ez, ma a világon na-

gyon kevés olyan fesztivált szerveznek, ahol fedezik a költségeidet. Nem hiszem, hogy mi vagyunk a legjobb bolgár néptáncegyüttes, de mi voltunk az a bolgár néptáncegyüttes, akik részt vettünk a Folkloriádán, és az összes szervező megismert minket. Természetesen a fellépésink, a népviseletünk, a zenekarunk színvonalasak voltak, és 2-3 meghívást is kaptunk újabb fesztiválokra.

Milyen benyomásokat hoztak magukról az országról?

Dél-Korea teljesen más világ. Ezért is érdekes ilyen helyekre utazni, az embernek felkészülnie kell lennie az ilyen dolgokra. Nagy kihívás a fiatalok számára, hogy számukra ismeret-

len dolgokat lássanak – a konyhától kezdve a mindennapi szokásaikon át a társadalmi kapcsolataikig. Csodálatos dolog, hogy az ember a hobbijának köszönhetően megismerkedhet más kultúrákkal, más országok történelmével.

Szervezettségét, a szervezésre fordított pénzt tekintve a Folkloriada felülmúlhatatlan volt. A komplexum, ahol a színpadok álltak és a fesztivál zajlott, Anseong városában, amely 40 km-re fekszik Szöultól, kifejezetten erre a fesztiválra épült – koncerttermekkel, szabadtéri színpadokkal, kávézókkal, parkkal, tóval, hegyekkel, kiállításokkal – mindez 6 millió dollárba került. Másrészt azonban úgy viszonyultak

оркестър – беше на ниво и получихме 2-3 покани за следващи участия. *Какви впечатления отнесохте от страната?*

Корея е един съвсем различен свят. Затова е и интересно да се пътува на такива места, човек трябва да е подготвен за тези неща. Това е едно голямо предизвикателство за младите хора, да видят непознати за тях неща – като се започне от кухнята, битовите навици и се стигне до отношенията в обществото. Чудесно е, че благодарение на своето хоби човек може да достигне до други култури, за се запознае с историята на други държави.

Като организираност, като пари, хвърлени в организацията, Фолклориадата беше ненадмината. Комплексът, където бяха сцените и се провеждаше фестивалът, град Ансеонг – на 40 км от Сеул, е построен специално за този фестивал – зала за концерти, външни сцени, кафенета, парк, езеро, планини, изложби – всичко това е струвало 6 милиона долара. От друга страна, отношението към нас беше като към наемни работници – дошли сме да танцуваме, да представляваме своята култура и точка. Бяхме настанени в хотел в една ски-база в планината, откъдето ни водеха всеки ден с авто-

бус до мястото на проявата и вечерта в 9 ни връщаха. Много се изненадах, когато на третия-четвъртия ден им казахме, че бихме искали да се разходим из града, да пием едно кафе. Организаторите много се изненадах. Там хората са свикнали да изпълняват непрекословно нареждането, получено отгоре. Трябва да познаваш историята на Корея, за да разбереш тези неща. Хилядолетия наред страната е била или под японско, или под китайско робство. След опустошенията на Корейската война за 50-60 години създават една модерна държава, която е на 10 място в света по стопанско развитие, а град Сеул е четвърти по финансово развитие.

Затова в началото никой не разбра нашите желания, нито искането на румънския оркестър да направи купон. Организаторите се объркаха. Получи се малък сблъсък на цивилизации.

Редът се въвежда от най-ранна възраст. Децата се обличат в униформи още от детската градина. Публиката също беше организирана – детски градини, училища, пенсионерски клубове. Накрая отчетоха, че Фолклориадата е била посетена от 750 000 души. Като мащаб беше същинска олимпиада на фолклора.

Все пак на шестия ден успяхме да постигнем каквото искахме и ни оставиха на мира.

Какво беше усещането, че представлявате България?

На такива места емоцията е много по-силна. За младежите това дава някаква сила, която би могла да ги крепи години наред. Още повече, че България беше представена наистина на ниво. Това се потвърждава и от интереса, който проявиха към нас наши сънародници в Корея. В рекламните материали, в излъчванията по телевизията бяхме добре представени. С нас беше и председателят на ЦИОФФ-България Емил Павлов и изпълнителният директор Стилияна Йоргова, които също казаха, че всичко е минало на много добро ниво. Покани ни бяха отправени и чрез тях от техни колеги от други страни.

Интересно явление беше – и това може да се случи наистина само в Централна и Източна Европа: оказа се, че румънският оркестър се състои от унгарци от Коложвар, някои от словациите също се оказаха унгарци. Корейците никак не можеха да разберат кой какъв е.

Български вести

hozzánk, mint a fizetett munkásokhoz – azért jöttünk, hogy táncoljunk, hogy bemutassuk a kultúránkat és pont. Egy síparadicsom szállodájában helyeztek el minket a hegyekben, onnan vittek minket minden nap busszal a fellépés helyszínére, majd este 9-kor viszsza. Nagyon meglepődtek, amikor a harmadik-negyedik napon azt mondtuk nekik, hogy szeretnénk sétálni a városban, kávézni egyet. A szervezők nagyon elcsodálóztak. Ott az emberek ahhoz szoktak, hogy zokszó nélkül teljesítenek mindet, amit fentről parancsolnak nekik. Ismerni kell Korea történelmét ahhoz, hogy ezt megértse az ember. Az ország évezredek óta keresztül hol japán, hol kínai fennhatóság alatt volt. A koreai háború pusztításai után 50-60 év alatt felépítettek egy modern államot, amely a gazdasági fejlettség szempontjából a 10. helyen áll a világon, Szöul városa pedig a negyedik a pénzügyi fejlődés terén.

Ezért az elején senki sem értette sem a mi kéréseinket, sem a román zenekar kívánságát, hogy bulit tartson. A szervezők összezavarodtak. A civilizációk konfrontálódtak.

A rendet gyerekkortól vezetnek be. A gyerekeket már az óvodában egyenruhába öltöztetik. A közönség is szervezett volt – óvodák, iskolák, nyugdíjas klubok. A végén arról számoltak be, hogy a Folkloriádát 750 000 ember látogatta meg. A hatodik napon azonban sikerült elérnünk azt, amit akar-

tunk, és békén hagytak minket.

Milyen volt az az érzés, hogy Bulgáriát képviselhették?

Ilyen helyeken az érzelmek még erőteljesebbek. A fiataloknak ez olyan erőt ad, ami évekig kitarthat. Annál is inkább, hogy Bulgáriát színvonalasan képviseltük. Ezt bizonyítja az az érdeklődés is, amelyet Koreában élő honfitársaink tanúsítottak irántunk. A reklámanyagokban és a TV-adásokban is sokat szerepeltünk. Velünk volt a CIOFF bulgáriai szekciójának elnöke, Emil Pavlov és ügyvezető igazgatója, Sztiliana Jorgova, akik szintén azt mondták, hogy minden nagyon színvonalas volt. Kaptunk meghívásokat rajtuk keresztül is más országokból.

БРС – домакин на първия семинар за учители зад граница

Будапеща 26-27 октомври

Необходимостта от квалификация на българските учители зад граница е очевидна. Тя обаче има специфични особености, защото обучението се извършва при условия, различни от българските. Една от най-вълнуващите теми е тази за съвременните електронни средства за обучение, които не само правят

интересни часовете и преподавания материал, а са неизбежни при обучението в чуждоезиковата среда по няколко причини:

- дават неограничени възможности за диференциране и индивидуализация в учебния процес, което е особено важно при смесения състав на групите, които се обучават
- създават достъп до български продукти, които не винаги подръчка за българите в чужбина
- дават възможност за системен контрол и поддържане на интереса у учениците – така те могат да бъдат ангажирани не само в присъствени часове (обикновено веднъж седмично), а и през останалите дни на седмицата, което е необходимо условие за доброто овладяване на езика и културата

Освен редица практически познания по тези въпроси, предоставени благодарение на сътрудниците на Департамента за информация и усъвършенстване на учителите към СУ „Св. Климент Охридски“ и широкоизвестния портал teacher.bg, участниците в семинара имаха възможност да обменят опит, да представят добри педагогически практики, да поговорят като съмишленици по въпроси, които ги вълнуват.

Двата семинарни дни бяха натоварени, но донесоха удовлетворение за всички участници.

За значението на семинара говори и вниманието, което му отделиха унгарски и български институции. Той бе открит от председателя на Българското републиканско самоуправление д-р Данчо Мусев, който изтъкна усилията, които полагат българите в Унгария за най-младото поколение и отличните условия за работа, осигурени в детската градина и училището. Насърчение и похвала прозвучаха в думите на посланик Бенишева, която се отзова на поканата и поднесе приветствие към участниците в срещата. Семинарът бе приветстван и от Антал Паулик от Министерството на човешките ресурси, финасирало проекта, който изказа задоволство от начинанието и изтъкна, че унгарската държава и занапред ще подкрепя подобни инициативи, които укрепват образователното дело на националностите в Унгария. Получихме приветствени адреси още от председателя на Държавната агенция за българите в чужбина, от сп. Български език и литература, което прояви интерес и пожела да публикува презентациите, представени на семинара, форумът бе привет-

Első továbbképzés a határon túli bolgár iskolák tanárainak

Budapest, október 26-27.

A határon túli bolgár iskolák tanárainak is szükségük van továbbképzésre, amelynek azonban figyelembe kell vennie, hogy ez a fajta oktatás nem ugyanolyan körülmények között megy végbe, mint a bulgáriai. Az egyik legizgalmasabb téma az elektronikus oktatási eszközök, amelyek nem csak érdekesebbé teszik a tanórát, de több okból szükségesek is az idegen nyelvi környezetben való oktatáshoz:

- határtalan lehetőséget kínálnak az oktatás differenciálására és individualizálására, ami nagyon fontos például egy vegyes csoportban;
- hozzáférést biztosítanak a bolgár oktatási anyagokhoz;
- lehetőséget teremtenek diákok rendszeres ellenőrzésére és érdeklődésük

стван и от Ваня Которова от името на Родителския съвет към Българското училище за роден език. Редом с нас бяха и членовете на Управителния съвет на Асоциацията на българските училища в чужбина Ирина Владиков и Ваня Велкова. На тържественото откриване бе отделено място и за още едно празнично събитие: заместник-ректорът на Софийския университет проф. Албена Чавдарова връчи диплома за едногодишна специализация на Мария Стоилова, учителка

в Българското училище за роден език в Будапеща.

На семинара присъстваха две български (Просвета и Азбуки) и две унгарски (Кроатика и Танкъонв-киадо) издателства, които представиха свои продукти, свързани с обучението по български език. Учителите проявиха интерес към учебниците по български език и народознание, издадени от българите в Унгария, и мнозина си закупили от тях.

По време на занятията голям интерес предизвика представянето на виртуалната класна стая, използването на електронните инструменти web2 и интерактивната дъска, електронните учебници на Просвета. Особена активност от страна на учителите предизвика дискусията за проблемите на обучението по български език в чуждоезикова среда, в рамките на която се роди идеята опитът на българските учители зад граница да се обобщи в резолюция, която да се предостави на МОМН и на средствата за масово осведомяване в България и българите по света. Неотложно е съставянето на специални учебни програми за тези български училища зад граница, различни от

програмите на българските училища. Защото се получава в така, че в оскъдните часове, с които разполагат, те трябва да изучават например автори от световната литература (с които без това ще се запознаят в местното училище), а няма време за български автори (които никъде – дай боже да греша в това твърдение, но едва ли грешката е голяма – не са включени в програмата на съответните страни). Има и други конкретни примери, които налагат разработването на прецизни и достъпни програми, а в тази работа българските учители зад граница имат капацитет да се включат.

Не по-малко интересни бяха презентациите, свързани с добра педагогическа практика. Сред тях изпъкна проекта за виртуална класна стая на българското училище в

fenntartására – a tanórákon kívül is lehet tanítani őket, ami fontos feltétele a nyelv és a kultúra minél jobb elsajátításának.

A Szófiai Ohridi Szent Kelemen Tudományegyetem Tanártovábbképző Intézete és a teacher.bg portál munkatársai által nyújtott gyakorlati ismeretek mellett a szeminárium résztvevőinek lehetősége nyílt arra is, hogy tapasztalatot cseréljenek, bemutassák egymásnak jó pedagógiai gyakorlataikat és megbeszéljék az őket érdeklő kérdéseket.

A szeminárium jelentőségét mutatja az a figyelem is, amelyben a magyar és a bolgár intézmények részesítették az eseményt. A megnyitón dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke beszédében

hangsúlyozta, hogy a magyarországi bolgárok hatalmas erőfeszítéseket tesznek a legfiatalabb korosztályok érdekében, hogy kiváló körülményeket biztosítsanak nekik az óvodában és az iskolában. Bisszeka Benisheva nagykövet asszony szintén elfogadta a meghívásunkat, és köszöntötte a szeminárium résztvevőit. A megnyitón részt vett Paulik Antal, az EMMI Nemzetiségi Kapcsolatok Főosztályának vezetője, aki hangsúlyozta, hogy a magyar állam a jövőben is támogatni fogja az olyan kezdeményezéseket, amelyek a magyarországi nemzetiiségek oktatásának ügyét szolgálják. Üdvözlő levelet küldött az eseményre a Határon Túli Bolgárok Hivatalának elnöke és a *Bolgár nyelv és irodalom* c.

Никозија, създадена под ръководството на Галина Кумбару. С отделни презентации бяха представени българските образователни институции в Будапеща – детска градина, училище, както и обучението по народознание – един интегрален предмет, който включва знания по история, география, фолклор, история на местната българска общ-

ност, изкуства, медии, права и статут на малцинствата и т.н. В заключение може да се каже, че Департаментът за информация и усъвършенстване на учителите към СУ „Св. Климент Охридски“ с ръководител доц. д-р Росица Пенкова дойде в Будапеща с една изключително динамична и интересна програма за обучение, която

предизвика интерес у учителите и спонтанно се роди идеята този тип квалификация да се превърне в редовна среща на учителите в странство.

Дори и в свободното си време учителите не преставаха да се вълнуват от общите проблеми, да обсъждат своя опит, да проектират бъдещите си изисквания към този тип обучение.

Една изключително полезна среща, която зареди всички с нова енергия и вдъхна вяра, че това, което правим, е нужно, полезно, че сме на правилен път. Която ни помага да си сверим часовниците и да крачим по-уверено напред.

флюидат szerkesztősege is, amely szeretné megjelentetni az itt elhangzott prezentációkat.

Albena Csavdarova professzor, a Szófiai Tudományegyetem rektorhelyettese a megnyitóünnepségen adta át az egyéves továbbképzés elvégzését igazoló diplomát Maria Sztoilovának, a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola tanárának.

A szemináriumon két bolgár (Proszveta és Azbuki) és két magyar (Croatia és Tankönyvkiadó) kiadó is részt vett, amelyek bemutatták kiadványaikat az egybegyűlteknél. A megjelent tanárok nagy érdeklődéssel forgatták a magyarországi bolgárok helyi kiadású tankönyveit, és többen vásároltak is belőlük.

A szemináriumon nagy érdeklődést váltott ki a virtuális osztályterem, a web2 eszközök és az interaktív tábla használata, valamint a Proszveta kiadó elektronikus tankönyvei. A tanárok nagyon aktívan vettek részt a bolgár nyelvnek idegen nyelvi környezetben történő tanítása kérdéseinek megvitatásában, és az az ötlet született meg, hogy a határon túli bolgár tanárok tapasztalatait összesíteni kell, és azt a bolgár Oktatási Minisztérium rendelkezésére kell bocsátani. A határon túli bolgár iskolák számára minél előbb ki kell dolgozni egy speciális oktatási programot, mert a bolgár program nem alkalmazható ezekben az iskolákban. Ebbe a munkába be kell vonni a külföl-

dön működő bolgár iskolák tanárait is. Nagyon érdekesek voltak a jó pedagógiai gyakorlatokról szóló előadások is, például a nicosiai bolgár iskolában kialakított virtuális osztályterem bemutatása. Természetesen a budapesti bolgár óvoda és nyelvoktató iskola bemutatására is sor került.

A Szófiai Ohridi Szent Kelemen Tudományegyetem Tanártovábbképző Intézete Roszica Penkova docens vezetésével egy nagyon dinamikus és érdekes programot állított össze a továbbképzésre, amely kiváltotta a résztvevők érdeklődését, akik szeretnék, hogy a jövőben rendszeresen meg lehessen szervezni ilyen továbbképzéseket.

Десет години във Фелшожолца

Тази година Българското самоуправление в град Фелшожолца отбеляза 10-годишнината от своето основаване. Празничното честване на 20 октомври започна с благодарствена света литургия. Гостите поднесоха венци на издигнатия през 2005 г. паметник на българските градинари.

Празничната галапрограма продължи в Читалището, където бе отбелязан и градинарският празник. В речта си председателят на Българското републиканско самоуправление д-р Данчо Мусев оцени десетгодишната дейност и посочи за пример българската общност във Фелшожолца. Българското републиканско самоуправление издържа свои ин-

ституции – към него функционира детска градина, училище, театър. Председателят е убеден, че обучението по роден език, овладяването на езика е ключ към запазване на народностното самосъзнание. (За тези неща той говори и пред камерата на Zsolca TV. То е достъпно чрез посочения QR-код, откъдето всеки може да го свали на андроидния си телефон или като посети нашия сайт www.zsolcatv.hu)

През 2011 едновременно с новия основен закон в сила взеле новия закон за националностите. Той осигурява повече права на националностите в Унгария, важна промяна е и това, че законът говори не за малцинства, а за националности.

Вечерта на сцената излязоха българските танцьори от Унгария с пъстри носии и усмихнати лица. Съставът е основан преди 16 години и оттогава играе значителна роля за запазване на идентичността на българите в Унгария. Той бе съпроводен от оркестър „Право“. Танцов състав „Янтра“ участва активно в обществения живот на българите и получава многобройни покани за участие

в програми в столицата и в различни точки на страната. През 2010 г. съставът получи голямо признание. Танцов състав „Янтра“ е единствения български състав зад граница, който високата оценка на българската секция на ЦИОФФ. Те са танцували на сцена в Австрия, Кипър, Италия и Тайланд. В репертоара им се срещат танци от всички фолклорни области на България. Съставът ги представя в оригинални народни носии, постигайки по този начин по-пълна автентичност.

На юбилея на българите от Жолца присъства и Бисерка Бенишева, извънреден и пълномощен посланик на Република България, която посети Фелшожолца още в началото на годината. Тогава сподели, че целта ѝ е да сътрудничи с всяко българско самоуправление. Сега дойде, за да празнува с нас.

„През тези 10 години самоуправлението успява да издигне паметник на българските градинари, а фактът, че празникът събра толкова много хора е белег за добро сътрудничество и за дружност. Българите в Унгария

Tíz éve Felsőzsolcán

Idén ünnepli megalakulásának tízedik évfordulóját a Felsőzsolca Város Bolgár Nemzetiségi Önkormányzata. Hálaadó szentmisével vette kezdetét az ünnepi programsorozata október 20-án. A vendégek megkoszorúzták a 2005-ben felavatott bolgár kertészek emlékművét.

A Rendezvények Házában folytatód-

dott a kertészünneppel egybekötött születésnap gálaműsor. Az elmúlt 10 évet értékelte beszédében a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke is, dr. Muszev Dancso szerint példaértékű a zsolcai közösség tevékenysége.

A Bolgár Országos Önkormányzat intézményfenntartó, saját óvodája van, színházat, iskolát működtet. Az elnök meggyőződése, hogy a nemzeti identitás megőrzésének a nyelvoktatás, a nyelvismeret a kulcsa. (Erről beszélt a Zsolca TV kamerája előtt is. Az interjút a cikk mellett található QR-kódon keresztül okostelefonjával is elérheti, vagy látogassa meg honlapunkat, a www.zsolcatv.hu weboldalt.)

2011-től az új alaptörvénnyel együtt hatályba lépett az új nemzetiségi tör-

vény is. Ez több jogot biztosít a Magyarországon élő nemzetiségeknek és fontos változás, hogy a jogszabály szövege nem kisebbségről, hanem nemzetiségről szól.

Az esten színes népviseletben, mosolygó arcú Magyarországon élő bolgár táncosok léptek színpadra. A formáció 16 évvel ezelőtt alakult azóta jelentős szerepet tölt be a magyarországi bolgárok identitásának megőrzésében. Az együttest a Pravo zenekar kísérte. A zsolcai bolgárok jubileumán velük ünnepelt Biserka Benisheva nagykövet asszony is, aki nek első hivatalos útja Felsőzsolcára vezetett az év elején. Akkor elmondta célja, hogy minden bolgár önkormányzattal együttműködjünk. Most

In memoriam: Миклош Мажаров

пазят своите традиции, отбелязват всеки празник” – заяви г-жа посланикът. Българската култура е многостранна, ала бих искала да спомена българската песен, с която станаме известни навсякъде по света. Нашите танци, оперните ни певци също допринасят за разпространение на българската култура.

Фелшожолца е побратимена с шест селища, сред тях е и българското село Драганово. Там и до днес има хора, които някога са работили като гурбетчии във Фелшожолца. Преди пет години на тържество като днешното кметът на Драганово Петър Суванджиев подписа споразумението за побратимяване. „Побратимените отношения датират от 2008 година. Подписването на договора стана по идея на Майор Адамне. Гордеят се с факта, че е издигнат паметник на българските градинари. Той е израз на благодарността, защото именно от българите унгарците са имали възможност да ядат пресни зеленчуци. Догодина и ние планираме издигането на такъв паметник” – заяви кметът на Драганово.

Чаба Немет

Ето и при нас отзвуча празникът на градинарите Димитровден, който съвпадна със закриването на изложбата на Миклош Мажаров. Събрахме се в изложбената зала в Алшожолца. Почетоха ни празника кметицата на града, парламентарен представител; представител от кметството в Мишколц, председателят на полското самоуправление в Мишколц и няколко градинари и членове на Българското самоуправление във Фелшожолца. Разбира се, тук бяха и унгарските ни приятели.

С няколко приветствени думи нашият председател Янош Вълчев откри празника. Коста Ганчев, трето поколение градинар от Мишколц, подреди зеленчукова изложба от градината си. Баща му говори за историята на българските градинари. Вдовицата на художника про-

чете от „Български вести” статията за живота му. За последен път разгледахме картините му. Прекрасни звуци от българска народна музика се разнесоха нашироко из цялата двуетажна сграда: свиреха две цигуларки (едната българка) от Мишколския симфоничен оркестър. Чукнахме чаши за здраве, хапнахме си и се веселихме, както знаят българите, до късно вечерта.

*д-р Мария Николаева
4 ноември
Мишколц*

ünnepeelni jött.

„A 10 év alatt az önkormányzat eljuttott odáig, hogy emlékművet állítson a bolgár kertészeknek valamint a jó együttműködést, összetartást mutatja az, hogy ennyien voltunk ezen az ünnepségen. A bolgárok Magyarországon is őrzik a hagyományokat, minden ünnepet megtartanak.” – fogalmazott a nagykövét asszony. A bolgár kultúrájának sok témája van, de hagyjék meg a bolgár éneket, mellyel világszerte híresek lettünk. Ugyanakkor a bolgár táncok és operaelemek is hozzájárultak kultúránk elterjedéséhez.

Felsőzsoltcának hat testvérvárosa van, köztük a bulgáriai Draganovo. Ott még mindig élnek olyanok, akik

egykor Felsőzsoltcán dolgoztak vendégmunkásként. Öt évvel ezelőtt egy ehhez hasonló kertészünnepen írta alá a testvérvárosi megállapodást Draganovo polgármestere, Petar Suvandzhiev. „2008 óta ápolunk jó testvérvárosi kapcsolatot. Major Ádámné kezdeményezte az aláírást. Az, hogy emlékművet állítottak a bolgár kertészeknek, számunkra is megtisztelő. Ez egyfajta köszönetnyilvánítás, hiszen a magyarok a bolgároknak hála mindig friss zöldséget ehettek. Jövőre mi is emlékmű avatását tervezzük.” – mondta a draganovói polgármester.

Németh Csaba

Институт „Майлстоун“

Институт „Майлстоун“ се стреми да помогне на младите хора да попаднат в реномиран световен университет. Неговите основатели са убедени, че знанията на унгарските средношколци бележат завидно ниво в международно отношение, но това не винаги е достатъчно. Залог за успеха е тези знания да бъдат поставени в синхрон с изискванията на водещите световни университети.

Институт „Майлстоун“ – със съдействието на завършили в чужбина и работещи в различни точки на света съветници и преподаватели, както и на партньорските организации – осигурява съдействие именно в тази насока: от професионалната ориентация и намирането на най-подходяща специалност до успешния приеман изпит.

Подготвителната ни програма, която се провежда на английски език, следва англо-саксонския образователен модел – с лични съветници и семинарни занятия в малки групи, на които нашите възпитаници, наред с това, черпват способностите си, получават и индивидуална подготовка върху материала от избраната специалност. В същото време се стремим да подтикнем на учениците да открият най-подходящата за зало-

бите и способностите им област на знанието, в която да разгърнат своя талант.

Социализацията в чужбина е огромно предимство за учащите в бъдещата им кариера. Наред с предимствата на международната мрежа от връзки, която човек създава в студентските си години, и дипломата от престижен университет, самостоятелният живот в чужбина изгражда личността на младите хора, укрепва предприемаческия им дух, смелостта при постигане на предначертаните цели.

Институт „Майлстоун“ има за цел да сплоти в общност унгарските младежи, приети в чужди образователни заведения. Общност от хора, които взаимно се подпомагат и през студентските си години, и след това. Задача на тази общност е нейните членове – чрез постоянно споделяне на знания и опит – да разширяват своя и на общността си хоризонт и визия за бъдещето, да устояват позициите си в глобалното състезание, да ги води към високи постижения и отговорно гражданско поведение, както и да донесат в родината придобитото в чужбина знание.

Как да ни приемат в добър университет

Адам Цейтлер е един от създателите на Институт „Майлстоун“. Питаме го за програмите на института и при какви облекчения може да се запише ученик от български произход в учебното заведение, което се помещава на ул. „Байза“ 44. „Български вести“ пита за Вас!

На какви условия трябва да отговаря един средношколец, за да кандидатства в Институт „Майлстоун“?

Към Институт „Майлстоун“ функционират три програми: **Майлстоун джуниър**, която съдържа 3-4 годишен курс за ученици от началните гимназиални класове. Програмата за ученици от 3 гимназиален клас, която е едногодишна, както и **преМайлстоун**, която включва само езикова подготовка. Всички програми протичат на английски език.

За децата от български произход ние предлагаме програмата **Майлстоун джуниър**, тя е за младежи на възраст 14-15 г. За изминалите години, от 120 души, които сме обучавали, 105 бяха приети в най-добрите университети в света – главно в Англия и Америка.

За да започнем да се занимаваме с някого, той трябва да притежава определено ниво, което да гарантира успеха. На първо място – добро

Milestone Intézet - Hogyan nyerjük felvételt jó egyetemre

Zeitler Ádám a Milestone Intézet egyik alapítója. Megkérdeztük őt az intézet programjairól, és arról, hogy iratkozhat be egy bolgár származású diák az intézményükbe, amely a Bajza u. 44. szám alatt található.

Milyen feltételeknek kell megfelelnie egy diáknak, hogy jelentkezessen a Milestone Intézetbe?

A Milestone Intézetben három program van, van a Milestone Junior, ami három- vagy négyéves képzés, ezt leginkább első gimnazistáknak indítjuk, van a Milestone Academic Year, az egyéves nagy program, harmadikos gimnazistáknak, és van a Pre Milestone, ami csak angol nyelvi felkészítés a speciális nyelvi vizsgákra az egyetemeken. A bolgár származású gyerekeknek a

Junior programot tudjuk javasolni, ez 14-15 éves fiataloknak szól, ahhoz, hogy valaki erre bekerüljön, át kell mennie egy teszten. Az elmúlt három évben a 120 diákunk közül 105 felvételt nyert a világ 200 legjobb egyetemére, Angliába és Amerikába.

Ahhoz, hogy valakivel el tudjunk kezdeni foglalkozni, már egy olyan szinten kell lennie, ami garantálja a későbbi sikert. Elsősorban angolul kell jól tudnia, mert a vizsga, amely három részből áll, angol nyelven zajlik. Van egy szóbeli része, amelyen a felvételizők megnéznek egy videóanyagot, amelyről aztán elbeszélgetünk velük. Ennek a célja, hogy felmérjük a diákok kritikus gondolkodását erkölcsi, etikai és társadalmi problémákról – mennyire tudnak önállóan gondolkodni, mennyire van

véleménye egy adott témáról, és hogy tudja azt kifejezni. Itt azt nézzük, hogy megvan-e bennük az önálló gondolkodás képessége, amelyre az egyetemen majd szükségük lesz. Az angolszász oktatási rendszer nem teszeken kéri számon a diák tudását, hanem vitázni kell, beszélnie kell, gondolatokat kell elmondania.

A második rész egy teszt, amely kognitív és logikai készségeket vizsgál, erre nem lehet készülni, ez készségeket mér, olyasmi, mint egy IQ-teszt. A harmadik rész pedig egy esszé, amikor egy adott témáról kell írniuk.

A vizsga három részéből állapítjuk meg, ki az, akivel tudunk foglalkozni. Mind a három résznél van egy minimumkövetelmény, amit teljesíteni kell. Nyilván van olyan, akinek a logikai

влееене на английски език. Изпитът, който се състои от три части, също се провежда на английски.

Има усстен изпит, на който учениците гледат кратък видеоматериал, върху който след това разговаряме. Целта е да се провери критичното мислене на децата по определени етични, морални, обществени проблеми – до каква степен мисли самостоятелно, има ли собствено мнение, как умее да го изрази. Втората част на изпита се състои от тест, който проверява когнитивните, логическите способности. Той проверява умения, за него няма как да се подготви човек, прилича малко на Iq тестовите.

Третата задача е създаване на есе по определена тема.

От тези три изпита ние решаваме с кого си заслужава да се занимаваме. При всеки от тях трябва да се покрие минималното ниво. Очевидно на едни ще се удаде по-лесно логическият тест, на други – есето.

Как може да попадне едно дете от български произход в Институт „Майлстоун“?

Тези кандидати от български произход, които отговарят на изискванията, могат да кандидатстват за стипендия към Българското републиканско самоуправление.

Тази година ще има 3 стипендии. Срокът за кандидатстване е 31 декември. Сред критериите на самоуправлението са: активност в българската общност, добри оценки в училище. (Подробности очаквайте на www.bolgarok.hu)

Много важно е участието в живота на общността. Това ще се преценява всяка година. Ако развали успеха си в училище или не проявява достатъчно активност в живота на общността, тогава стипендията може да бъде отнета. Целта е стипендията да се дава на най-добрите и на най-активните.

Това е и наш интерес, тъй като една от задачите ни е да развиваме социална активност у младежите, винаги се опитваме да укрепим връзките им с общността, към която принадлежат. Това е много важно и за биографията, която ще подадат в университета – там този тип дейности се оценява много високо. Така че интересът е взаимен – за ученика, който си създава по този начин един добър профил за кандидатстване в университети, където социалната активност се оценява много високо и от друга страна получава стипендия, която да покрие иначе доста скъпата подготовка при нас, за самоуправ-

влението, което може да разчита на активни млади хора, както и за нас, защото идват деца, които са мотивирани да бъдат активни в общността, с която са свързани.

Как се провежда обучението?

Имаме тематични семестри, в които учениците се занимават с природни науки, после с обществени науки и т.н. Стремим се, още преди училището да е успяло да създаде отврата у децата от химията, те да се запознаят с интересната ѝ страна и така да укрепят у себе си траен интерес към тези науки. Занятията се водят от преподаватели, които са завършили съответните специалности в чужди университети. Лятно време ученикът получава задачи, свързани със събирателска дейност (български фолклор например) или социална дейност в един ромски квартал, да речем. Да знае, че за да се срещне с най-дълбоката бедност, човек не трябва да ходи в Африка, тя може да се види и на 40 км от Будапеща.

Учи се още математика, информатика, социология, политически науки. Целта е от една страна да си изградят интересен профил, от друга да разкрият собствените си възможности и интереси.

Занятията са веднъж седмично, обикновено в събота.

teszt megy jobban, a másíknak meg mondjuk a szóbeli rész, de a minimumszintet mindenkinek mindenből teljesítenie kell.

Hogy kerülhet be egy bolgár származású gyerek a Milestone Intézetbe?

Azok a bolgár származású jelentkezők, akik megfelelnek a mi követelményeinknek, ösztöndíjért folyamodhatnak a Bolgár Országos Önkormányzathoz. Idén három ösztöndíj lesz, a jelentkezési határidő december 31. Az önkormányzat kritériumai az ösztöndíjhoz a bolgár közösségben való aktivitás és a jó iskolai eredmény. Nagyon fontos a közösségi aktivitás. Az ösztöndíjra minden évben újra kell pályázni, és a BOÖ csak akkor folytatja az intézetünkben való tanulás finanszírozását, ha az illető még mindig aktív tagja a

közösségnek és még mindig jók a jegyei. Ha romlik a tanulmányi átlaga vagy jelentősen csökken az aktivitása a bolgár közösségben, az Önkormányzat megvonhatja tőle az ösztöndíjat. Az a cél, hogy ezt az ösztöndíjat a legjobbak és a legaktívabbak kapják.

Ez számunkra is nagyon fontos, mivel az egyik feladatunk nekünk is az, hogy fejlesszük a diákjaink társadalmi aktivitását, mindig igyekszünk erősíteni a kapcsolatát azzal a közösséggel, ahova tartozik. Ez az egyetemre benyújtandó önéletrajzukban is fontos elem – ott az ilyen típusú tevékenységeket nagyra értékelik. Az érdek tehát kölcsönös – a diák jó profilt épít ki magának a felvételihez, ráadásul ösztöndíjat kaphat, ami finanszírozza a nálunk folyó egyébként igen drága képzést, jó

ez az Önkormányzatnak is, mert aktív fiatalokra számíthat, de számunkra is előnyös, mert így olyan fiatalok jönnek hozzánk, akik motiváltak arra, hogy aktívak legyenek abban a közösségben, amelyhez tartoznak. részletek a www.bolgarok.hu-n

Hogy folyik az oktatás Önöknél?

Tematikus félévek vannak, egy félévig a diákok természettudományokkal foglalkoznak, majd utána társadalomtudományokkal stb. A foglalkozások úgy épülnek fel, hogy például még mielőtt a gyerek megutálná a kémiát az iskolában, megismerkedik annak az érdekes oldalával, és így tartós érdeklődés alakulhat ki benne iránta.

A foglalkozásokat olyan tanárok vezetik, akik az adott szakot végezték el külföldi egyetemeken.

Почина Патриарх Максим

На 6 ноември 2012 г. около 4:00 часа сутринта, на 98-годишна възраст се престава в Господа главата на Българската православна църква-Българска патриаршия Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим.

Патриарх Максим със светско име Марин Минков е роден на 29 октомври 1914 г. в троянското село Орешак в семейството на Найден Минков Рачев и Пена Борджукова. Дванадесетгодишен, след като завършва прогимназия в родното си село, той става послушник в близкия Троянски манастир "Успение Богородично". От 1929 до 1935 година учи в Софийската духовна семинария, а през следващите три години е певец и деловодител при храма "Успение Богородично" в Русе. От есента на 1938 година до 1942 година изучава богословие в Софийския университет "Св. Климент Охридски", като през ваканциите е певец, библиотекар и проповедник в Троянската света обител.

На 13 декември 1941 г., през последната година на обучението си, приема в параклиса на Богословския факултет монашески постриг с името Максим от Ловчанския митрополит Филарет и под духовното старчество на тогавашния игумен на Рилския манастир архимандрит Натанаил. Седмица по-късно в храма на Софийската духовна семинария "Свети Йоан Рилски" е ръкоположен в йеродияконски чин от Врачанския митрополит Паисий.

След кратко служене като митрополитски дякон и проповедник в Ловчанска епархия, е назначен за учител-възпитател в Софийската духовна семинария (1942-1947).

На 14 май 1944 г. в Черепишкия манастир "Успение Богородично" се е състоява ръкоположението на отец Максим в йеромонашески чин от Врачанския митрополит Паисий. На 12 юли 1947 г. по решение на Светия синод е възведен в архимандритско достойнство от Доростолския и Червенски митрополит Михаил. От 1 септември 1947 до 1 май 1950

година архимандрит Максим е протосингел на Доростоло-Червенската митрополия, след което (до 1955 година) е предстоятел на Българското църковно подворие при Московската патриаршия.

След завръщането си в България от 15 юли 1955 г. до 1960 г. е главен секретар на Светия синод, като междувременно е и председател на редакционната колегия на Синодалното издателство на Българската православна църква (от 1957 г. до 1960 г.).

Хиротонисан е в епископски сан с титлата "Бранички" на 30 декември 1956 година в Патриаршеската катедрала "Свети

Александър Невски". На 30 октомври 1960 г. е избран, а на 20 ноември е канонически утвърден за Ловчански митрополит.

След смъртта на патриарх Кирил през март 1971 г. митрополит Максим е заместник-председател на Светия синод и на 4 юли 1971 г. е избран за патриарх на Българската православна църква и Софийски митрополит.

Легитимността на избора на патриарх Максим е поставена под съмнение през 90-те години на миналия век, което довежда до разкол в Българската православна църква и създаване на втори синод на митрополит Пимен и

Св. Екатерина (Катерининден)

митрополит Инокентий. Оспорването на легитимността се основава на факта, че на 8 март 1971 г., няколко месеца преди интронизацията, Политбюро на БКП решава за глава на българската църква да се предложи и поддържа Ловчанският митрополит Максим (Решение №145/8.03.1971 г. на Политбюро на ЦК на БКП). Задачата се възлага за изпълнение на тогавашния шеф на Комисията по църковните въпроси към правителството Михаил Кючуков. През 1998 г. на Всеправославен събор в София главите на всички православни църкви потвърждават каноничния избор на патриарх Максим и призовават духовници, които го оспорват, да се покаят. С приемането на нов закон за вероизповеданията през декември 2002 г. държавата прекратява намесата в делата на БПЦ и потвърждава каноничността и легитимността на патриарх Максим.

При тоталитарния режим на управление патриарх Максим получава два ордена – орден "Народна Република България" – първа степен, през 1974 г., и орден "13 века България" през 1985 г. През 2004 г. тогавашният президент Георги Първанов го награждава с орден "Стара планина" – първа степен, "за големите му заслуги в духовния живот на българския народ, за мъдрото управление на делата на Българската православна църква и по повод 90 години от рождението му".

През 2005 г. патриарх Максим става почетен гражданин на Троян, 6 години по-късно – през 2011 г., е почетен гражданин на София, а през 2012 г. става почетен гражданин на Ловеч.

Патриарх Максим навърши 98 години през миналата седмица (29 октомври), но не присъства на тържествата за рождения си ден, защото няколко дни преди това той беше приет в правителствена болница заради отпадналост и лекарите препоръчаха известно време да си почива.

На 24 ноември православната църква почита паметта на Света Великомъченица Екатерина. Св. Екатерина е християнска свещеница и мъченица, една от найобразованите жени на своето време. В българските традиции този ден е познат като Катерининден и свещеницата се чества като покровителка на майките.

Според преданието Екатерина е била дъщеря на Конт, управител на Александрия, Египет, по времето на император Максимиан. Живеейки в столицата, Екатерина получава блестящо образование, изучавайки работите на най-видните фило-софи и учени. Тя заявява на родителите си, че ще встъпи в брак с онзи, който я превъзхожда по слава, богатство, красота и мъдрост. Младежи от много богати семейства кандидатствали за ръката на красивата Екатерина, но ни-кой не бил одобрен.

Майката на Екатерина тайно изповядвала християнството, я изпратила при един отшелник, който я посветил във вярата. Преданието разказва, как Екатерина се е срещнала с тогавашния император. Тя се опитала да го убеди, че извършва грешка като преследва християните. Екатерина успяла да привлече към християнската вяра жената на императора и многото мъдреци, изпратени от императора, за да я върнат към езичеството. Впоследствие те били убити и обявени за мъченици.

Императорът заповядал да я вкарат в затвора, където тя въвежда в християнството всички,

които я посещават. Поради това е осъдена на смърт чрез разпъване на колело. Колелото се разпада, когато Екатерина го докосва, ето защо палаците я обезглавяват.

В преданието се разказва как ангели отнасят тялото на мъченицата в планината Синай, където през VI век византийският император Юстиниан I основва Синайския манастир. Манастирът оцелява през вековете, като остава хранилище на безценни произведения на раннохристиянското изкуство, архитектура и илюстрирани ръкописни книги.

Главен символ на Св. Екатерина е колелото с шипове, което е известно като "колелото на Екатерина". В традиционната българска народна култура денят на Св. Екатерина (познат като Света Катерина) се почита най-вече в Южна България. В Пловдивския край вярват, че тя предпазва децата от болести, най-вече от шарка. В този регион майките, които имат малки деца, рано сутрин омесват погача и малко кравайче, което намазват с мед. Погачата се раздава за здраве, а кравайчето се окача на вратата или се хвърля на покрива „за Баба Шарка“. В Родопската област вярват, че свещеницата помага при тежки болести и висока температура. На този ден жените не работят и не пипат остри предмети, защото се вярва, че ако се порежат, раната няма да зарасне.

Когато навън е студено

Когато вали и навън е студено,
рисувам морето във синьо-зелено.
По пясъка стъпвам, играя и ето:
горещото слънце ми бели нослето.

А щом се досетя, че няма я мама
и нея рисувам, и вече сме двама.
Чак после добавям и баба и татко,
но място не стига за дядко Брататко.

Друг лист ще ми трябва за него изглежда...
Рисунката дядо замислен разглежда,
лулата си пуфка и веждите мръщи:
Я стига си драскал! Добре ни е вкъщи.

Приспивна песничка на село

Нани, кукличке добра,
свърши днешната игра.
Мурджо, Прасчо и Писана,
паячето на тавана
са затворили очички.
Засънували са всички.
Даже слънчогледът вън
е потънал в слънчев сън.
Само полското щурче
със звънливото гласче
в люлчица от тъмнина
те приспива: „Нани-на!“

Дъждко

В града пристигна странно семейство: облак – баща, облак – майка и синчето им – Дъждко. Завалия и децата, които играеха навън, трябваше да влязат вкъщи и да чакат, докато премине дъждът. А той, вместо да се извали набързо, заскача из дърветата, заигра се в капчуците, зацамбурка в локвите. Улиците станаха вир-вода.

– Стига, палавнико! – скара му се майката облак. – Децата искат да поиграят на слънце, а ние трябва да пътуваме към нивите, да ги напоим, та да израсте житото.

– Приказвай си на вятъра! – гръмна Дъждко в улиците и закапа дважд по-силно по покривите. Валя, валя и изведнъж – гърлото го заболя.

– Ето че се простуди! – ядоса се бащата облак, грабна непослушното и затича с него към поликлиниката. Там докторът прегледа Дъждко и рече:

– Не е настинка. Нагълтал е пушек от комините. Цялото му гърло е в сажди. Коминочистачът ще го почисти, аз ще го излекувам, а вие заведете детето си на село – нужен му е чист въздух.

– Чудесно! – зарадваха се облаците. – Още днес ще идем да полеем нивите.

Дъждко си мълчеше, защото първо коминочистачът напъха няколко четки в гърлото му, а после докторът сложи в устата му дестина хапчета гърлолек и смучисладко. Но щом се почувства здрав, той хвана за ръце мама и татко и семейството тръгна на път.

Под избистреното слънчево небе децата пак заиграха из улиците. Скоро няма да се сетят за палавника Дъждко, който беше в техния град.

Анелия Янковска-Сенгалевиц е родена през 1955 г. в София. Завършила е СУ "Св. Климент Охридски", специалност "Българска филология". Работила е като специалист по фолклор към Комитета за култура, като учител. Автор е на книгите: "Къща без покрив" (1992) - лирика, "7 дни чудесни" (1999, 2005, 2010) - приказки, гатанки и стихотворения за деца, "Незрима светлина" (2010) - лирика. Лауреат е на Националната награда за детска литература "Петя Караколева" за 2011 г. Член е на Съюза на българските писатели.

Приказка за сън

Едно мече очакваше майка си да дойде в хралупата и да му изпее приспивна песничка, за да заспи зимен сън. Но Мецана се забави. Затова Бухльо прелетя от най-горния до най-долния клон на дъба, надникна в хралупата по съседски и му изпя своята приспивна песничка:

Щом зората зазори и звездите избледнеят,
мое бухалче поспи, докато денят изтлее.

Но, вместо да задреме, мечето се ококори и реши: „Ще се поразходя.“ И то закрачи из полянката, където една сърна пасеше последната есенна трева.

– Знаеш ли песничка за сън? – попита я мечето.

– Да – кимна сърната и започна:

Бързоного еленче щом като заспи,
росната трева в съня му бисерно блести
Ромоли поточе бистро. Мярка се едва
в бели облаци притулен връх на планина, нани-на!

– Бррр! Каква студена песничка! – мечето реши да се постопли. То на-

прави кълбо напред, а от гората до-
тича самодива:

– Чакай, аз ще те постопля!
Тя го гушна и омайно запя:

Спи ми, мъничко дете, и сънувай
как
три ламы е победил звездочел юнак.

Катинари девет той с боздуган стро-
шил.

С изворна вода земята жадна напо-
ил.

Ала мечето се изхлузи от самодив-
ската прегръдка – изглежда огладня
от тази песничка, защото хукна на-

долу по мечешката пътека да търси
пчелен кошер. А насреща му, иззад
глогината, ей я мама Мецана.

– Добре, че идеш, сине! – рече тя. –
Напълних догоре делвата с мед и
сега едва я нося!

Те занесоха делвата в хралупата и
щом изядоха половината от меда,
мечето сънливо запита:

– Ще има ли приспивна песничка?

– Разбира се – погали го Мецана и
подхвана:

Нани, Мечо, нани-на!
Пухкав сняг вълн заваля
и под своя бял юрган
ще покрие цял балкан.
Ще завие, ще затрупа
той и нашата хралупа,
дето ще сънуваш ти
слънце, мравки, мед, пчели...

Ето така и двамата заспаха и се събу-
диха чак през пролетта.

Около 1 млн. лв. са необходими за цялостната реставрация на църквата "Св. Николай" в Сеславския манастир

София, 4 август /Десимира Миткова, БТА/

Около 1 млн. лв. са необходими за цялостната реставрация на църквата "Св. Николай" в Сеславския манастир и възстановяването на ценните стенописи в нея, съобщи за БТА Любомир Попйорданов, управител на туристическа агенция, поела инициатива за възстановяването на храма още през 2004 г.

Експертите са проучили какви средства са необходими за ця-

лостната реставрация на уникалните стенописи, дело на именития български книжовник и художник Пимен Зографски. Направено е изследване и почистване на стенописите, за да може да се прецени с какви материали ще се работи за възстановяването им. Междувременно са поправени множеството нанесени от иманяри дупки по пода, ремонтиран е покривът, поставени са нова врата и решетки на прозорците. Въпреки това, голяма част от ценните стенописи днес са в доста

лошо състояние и се нуждаят от реставрация. Запазването им е от огромно значение за българската късносредновековна живопис, алармират инициаторите.

Отпечатъкът на духовния будител Пимен Зографски

Дори и най-голямата мощ понякога не е в състояние да разруши и заличи това, което е създадено с вяра и силен дух. Макар претърпял набези и почти пълно унищожение, днес останките от Сеславския манастир говорят за някогашната му висока духовна стойност.

Според преданията в основата на създаването му стои боляринът Сеслав, който владел крепост, недалеч от манастирската обител. Това се е случило по времето на Второто българско царство. Османското нашествие не подминава и тази част на Софийската околия и заедно с разрушаването на крепостта, запада и манастирът. С огромни усилия местното население успява да възкреси светото място, като издига и изписва църквата наново в началото на 17-ти век. От този период остава и най-ценното на светата обител днес, а именно стенописите на Св.

Пимен Зографски. Неговото дело "запалва" угасналите духовни огнища в родния му софийски край, възстановява стари, гради и стенописва нови храмове, създава школа от свои ученици и последователи.

В житието на будителя пише: "Християните като овци без пастир идваха с хиляди при него, като при свой пастир. . . И като обходи цялата Софийска страна той, Пимен, съгради по селата и градовете 300 църкви и 15 манастира". С възстановяването на всеки храм монахът Пимен спомага за възраждането на християнския дух на българския етнос и утвърждаването му в културното пространство на Балканите. Затова са изключително ценни днес отпечатъците от неговото дело, оставени в рушачия се храм.

С красивите си стенописи, църквата е била най-голямата в околността през този период. Тя е еднокорабна, едноабсидна, с притвор, обширно вътрешно пространство и е изцяло изографисана. Открити са три живописни пласта, като най-добре е запазен този от 1618 г., дело на св. Пимен Зографски. Представените изображения показват сцени със старозаветни, евангелски и поучителни сюжети.

В олтарната абсида са образите

на Богородица с двама архангели, Божествената литургия и покланящия се на Христовата жертва. На южната и северната страна са разгърнати христологичните цикли - "Рождество Христово", "Възкресение" и "Слизане в ада". По-надолу се открояват образите на софийските мъченици - Св. Георги Нови Софийски и Св. Никола Нови Софийски. Цялата западна стена е заета от голяма композиция, представяща родословното дърво на Иисус Христос.

Жилищната сграда на Сеславския манастир е напълно разрушена. Под

нея обаче е запазено скривалище с дебели каменни стени, което в миналото е водило към подземна връзка с близката крепост.

Местоположение: Сеславският манастир се намира в Софийската планина, над столичния кв. "Сеславци" и на около 20 км. от София. До него се стига по асфалтов път през квартала, който е в сравнително добро състояние.

Рубриката се изпълнява с финансовата подкрепа на Столична община Програма Европа 2012 г. и се реализира в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска столица на културата - 2019 г.

A Szigethalmi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat

2012. december 4-én 17.30 órai kezdettel tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: Szigethalmi Művelődési Ház, Sárga Terem

Cím: Szigethalom, Sport u. 4.

A Miskolc Megyei Jogú Város Bolgár Nemzetiségi Önkormányzata

2012. november 21-én (szerdán), 18.00 órai kezdettel tartja éves közmeghallgatását

Cím: 3532 Miskolc, Testvériség utca 1.

A Terézvárosi Bolgár Önkormányzat

2012. nov. 30-án 18.00 órai kezdettel tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola, 1062 Budapest, Bajza u. 44, II em.

A Fővárosi Bolgár Önkormányzat

2012. november 28-án 9.00-tól 10.00 óráig tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: 1062 Budapest, Bajza u. 44.

A Ferencvárosi Bolgár Önkormányzat

2012. november 28-án 10.00-tól 11.00 óráig tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: 1062 Budapest, Bajza u. 44.

A Zuglói Bolgár Önkormányzat

2012. november 30-án 13.00-tól 14.30-ig tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: 1062 Budapest, Bajza u. 44.

A Kőbányai Bolgár Önkormányzat

2012. december 13-án, 17.00 órától tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: a Kőbányai Könyvtár

Cím: Budapest, X. Szent László tér 7-14.

A XV. kerületi Bolgár Önkormányzat

2012. december 16-án, 16.00 órától tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: Kozák téri Közösségi Ház

Cím: 1154 Budapest, Gábor Áron utca 58/c.

A II. kerületi Bolgár Önkormányzat

2012. december 5-én 16.00-tól 17.00 óráig tartja meg éves közmeghallgatását.

Helyszín: 1062 Budapest, Bajza u. 44.

Българското национално самоуправление в Сигетхалом

ще проведе годишното си открито събрание на 4 декември от 17.30 часа

в Жълтата зала на Културния дом в Сигетхалом (Сигетхалом, ул. „Спорт” №4)

Българското национално самоуправление в Мишколц

ще проведе годишното си открито събрание на 21 ноември (сряда) от 18.00 часа

(3532 Мишколц, ул. Тештверишег №1)

Българското самоуправление в Терезварош

ще проведе годишното си открито събрание на 30 ноември от 18.00 в Българското училище за роден език

на ул. „Байза” №44, II етаж.

Столичното българско самоуправление

ще проведе годишното си открито събрание на 28 ноември от 9.00-10.00 маса

на ул. „Байза” №44

Българското самоуправление във Ференцварош

ще проведе годишното си открито събрание на 28 ноември от 10.00-11.00 маса

на ул. „Байза” №44

Българското самоуправление в Зугло

ще проведе годишното си открито събрание на 30 ноември от 13.00-14.00

на ул. „Байза” №44

Българското самоуправление в Кьобаня

ще проведе годишното си открито събрание на 13 декември от 17.00

в Библиотеката в Кьобаня

Будапеща, X, пл. „Сент Ласло” №7-14.

Българското самоуправление в XV р.

ще проведе годишното си открито събрание на 16 декември от 16.00 часа

в Читалището на пл. Козак

1154 Будапеща, ул- Габор Арон 58/с

Българското самоуправление-II район

ще проведе годишното си открито събрание на 5 декември от 16.00-17.00

на ул. „Байза” №44

Издание на Българското републиканско
самоуправление
1062 Будапеща, ул. Байза 44.

Редакция:
Андреа Генат,
Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева (главен редактор)

Отговорен издател:
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на
държавната администрация и правосъдието,
Столичното българско самоуправление и на
Българските самоуправления в II, IV, V, VIII,
IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XV, XX, XXI и XXIII
район на Будапеща и във Фелпсхожолца, Печ,
Сегед, Халастелек, Дунахараста, Дунакеси,
Кишкунлацхаза, Лорев, Мишколц, Дебрецен,
Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

Bolgar Országos Önkormányzat
(1062 Budapest, Bajza u. 44.) kiadványa

Szerkesztőbizottság:
Kjoszeva Szvetla (főszerkesztő),
Genát Andrea,
Tyutyunkova Mónika

Felelős kiadó:
Muszev Dancso

Megjelenik a Közigazgatási és Igazságügyi
Minisztérium, a FBÖ és a II., IV., V., VIII.,
IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XX., XXI. és XXIII.
kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a
Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Du-
nakeszi, a Kiskunlácházi, a Lórévi, a Miskolci, a
Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Érdi és az
Esztergomi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat
támogatásával.
ISSN 14163098
MS Mester Stúdió, iGlobe Nyomda

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
Дружество на българите в Унгария

1097 Bp., Vágóhid u. 62. / tel.: 216-6560

Bolgar Országos Önkormányzat

Българско републиканско самоуправление
1093 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat

Столично българско самоуправление
1093 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Bolgar Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

Българско училище за роден език
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Bolgar Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

Българска двуезична малцинствена детска градина
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 06 20 250-7339

Bolgar Kulturális, Dokumentációs és Info. Központ

Български културен, документационен и
информационен център

1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Szent Cirill és Szent Metód Bolgar Pravoszláv

Templom / Българска православна църква Св. св.

Кирил и Методий

1097 Budapest, Vágóhid u. 15. / tel.: 06-30-496-4997

Bolgar Köztársaság Nagykövetsége

Посолство на Република България в Унгария

1062 Budapest, Andrassy út 115.

tel.: 322-0836, 322-0824

Bolgar Kulturális Intézet

Български културен институт

1061 Budapest, Andrassy út 14. / tel.: 269-4246

Carevec Étterem / Ресторант Царевец

1097 Budapest, Vágóhid u. 62. / tel.: 06-20-417-8576

Hotel Rila / хотел Рила

1097 Budapest, Vágóhid u. 62. / tel.: 216-1621

Kedves gyerekek,

December 2-án a Mikulás érkezik hozzánk.
11 órától várjuk őt a Bajza utcai épület
II. emeleti aulájában.
Ajándék mindannyiunk számára a
Malko Teatro új kétnyelvű előadása:

Kézenfekvő állatmese

Simon Attila – színész és zenész
vendégszereplésével.
Gyertek!
Várjuk együtt a Mikulást,
aki sok-sok ajándékkal érkezik!

Скъпи деца,

Микулаш ще дойде при нас
на 2 декември.
Ще го чакаме от 11 часа във фоайето на
ул. „Байза” №44.
Подарък за всички е и новият двуезичен спектакъл
На Малко театро

„Подръчни приказки с музика и кукли”

със специалното участие на актьора и музиканта
Атила Шимон.
Елате да чакаме заедно Микулаш,
който ще пристигне със своя кош с подаръци!

Предаванията на Рондо през ноември и декември:

A Rondó nemzetiségi magazin november-
decemberi adásai a következőképpen alakulnak:

M1:		DUNA TV:	
Nov. 29. ('52)	12.29	Nov. 30.	00.01
Dec. 13. ('26)	12.29	Dec. 14.	00.01
Dec. 27. ('52)	05.30	Dec. 28.	00.01

november 2012 • ноември 2012

Танцов състав „Янтра” благодари на всички, които подкрепиха участието във Фолклориада 2012.

A Jantra táncegyüttes köszönetét fejezi azoknak, akik támogatták a szereplésüket a 2012-évi Folkloriádán.

TÁMOGATÓK

Emberi Erőforrások Minisztériuma, Belváros-Lipótváros V. kerületi Bolgár Önkormányzat, Újpesti Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Esztergomi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Pesterzsébeti Bolgár Önkormányzat, Szigetszentmiklósi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Budapest Főváros II. kerületi Bolgár Önkormányzat, Soroksári Bolgár Önkormányzat, Pest Megyei Bolgár Önkormányzat, XV. kerületi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Bolgár Önkormányzat, Zuglói Bolgár Önkormányzat, Casino Technology OOD Kőbányai Bolgár Önkormányzat, Pécsi Bolgár Önkormányzat, XIII. kerületi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Csepeli Bolgár Önkormányzat, Gyáli Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, XVI. kerületi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Halásztelki Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Debreceni Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Dunaharaszti Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Ráckevei Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat

E-mail

Българското републиканско самоуправление създаде списък с e-mail адреси, чрез който вече разпратихме информация за някои програми на всички, които са включени в него.

Всеки, който желае да получава известия по e-mail, може да изпрати своя адрес на bolgonk@bul.hu.

Elindult a Bolgár Országos Önkormányzat e-mail levelezőrendszere, amelyen keresztül már több programról tájékoztattuk mindazokat, akik szerepelnek a listánkon.

Kérjük, hogy aki szeretne e-mailben értesítést kapni a rendezvényeinkről, küldje el az e-mail címét a bolgonk@bul.hu címre.

A rendezők a műsorváltozás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a www.bolgarok.hu weboldalon. Organizatorите си запазват правото за промени в програмата. За актуалните събития можете да се информирате на www.bolgarok.hu

Цена: 150 форинта • Ára: 150 Ft